

4884

ACC. N.R.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: S. Gunnarsson

Härad: Norra Åsbo

Adress: Svenshagsvägen 13, Lund.

Socken: Fagerhult

Berättat av: Nils Kristensson

Uppteckningsår: 1937

Född år 1846 i

Uppteckningen rör sid.

Röka förgjord bössa med trollrökelse. 1.

Hur man fick jaktlycka. 1.

Tillverkning av en bösspipa. 2.

Jästens folkslor 3 - 6

sid. 1-2.

4884

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Björkås

Berättat av Nils Kristensson, Verums försörjningshem

Född 1846.

Na da va redet fagjort, konne en skuda en trellefira
skåd på ett igane ~~XXII~~ så toed rög ikring, men da ble dar
hoen taveden inte ändå. Va da reded fatröllad sa skulle en
röga bössan mä tröllrögelse, som en konne få köba på abete-
ked, da va ni uliga sla hobblänna. En konne åse säl gjöra
tröllrögelse, en to värahorn, svinato å hönsafjär. Röga mä
tibast ä åsse bra. I blan konne da hända, adblied ble i böss-
san nar en skod, ella ad da bara flö en sejs sju alna.

Eve Johannes hade en annan metod att lösa förtrollning.

Han stack i bössmynningen med en näl, som hade varit använd
till att sy likklädsel med. Berättaren hade erfarenhet av,
att det var bra, att skära en bit av bösspipan.

Baron Wrangel hade flädermus och eggen av ett huggjära i
stocken på sin bössa. För jahlyckan

Man satte rönnepinnar i marken och läste, så kom viltet
fram.

Skåne.
Norra Åsbo
Fagerhult
Majt. 1932

4884

Wm. S. Gummesson
Smedslöv Jan 13, Lund
ber. Nils Thistedson J. 1840

Berättaren, han var gammal smed, hade gjort många bössor.

Tillverkningen av en bösspipa beskrev han ungefär så här:

Man smider ut en jäenten, formar den till ett rör, utanpå detta rör lindar man järntråd i spiral, över denna järntråd lindar man mässingstråd, det hela upphettas nu tills mässingstråden smälter, mässingen flyter nu in och fyller rummet mellan trådvarven och röret. Nu skall pipan avputsas utväntigt och renborras invändigt, röret är ojämt, och en del mässing har flutit in genom skarven. Renborrningen utföres med ett fyrkantigt stålborr, tydligent det verktyg, som vi nu kalla för brotsch. Efter borrningen putsas pipan invändigt med två halvrunda filar, som tillverkats ~~förskanna~~ speciellt härför. Avståndet mellan filarna kunde regeleras med mellanlägg av trä. Ju mer mässing det var i en sådan pipa, ju bättre ansågs bössan vara. Ett enklare sätt för tillverning av bösspiper var att svetsa långskarven på pipan över en dorn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Landskap: Skåne. Upptecknat av: S. Gunnarsson
 Härad: Norra Åsbo. Adress: Svenshögsvägen 13. Lund.
 Socken: Fagerhult. Berättat av: Johan Nilsson Skogen, Yxenhult, 3
 Uppteckningsår: 1937. Född år 1866 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör Jaktens folklore.

För att få jaktlycka.

1. Man spottar på haglen tre gånger. Man blandar rönnbär bland haglen. Man lägger en flädermus i stocken. Allt enligt berättarens fader Nils Jönsson Skogen. Yxenhult.
2. Simsapären sköt på en oblat, som han fäst på en björk.
3. Otto i Yxenhult stöpte hagel i en dödskalle, som han hittat vid kyrkobygget i Fagerhult.

För att ej få bössan förgjord.

1. Man drager vitlök genom bösspigan. Om man sedan träffar på något otyg, biter det ej på.
2. Man får ej ^{gå} efter fruntimmer genom le eller stätta, utan att man spottat tre gånger.

sid. 3-6.

3., Man får ej låta främmande person titta i bössipan.

4., Bössan skall hänga med mynningen nedät.

Skjuter man korp, kommer man ej attleva länge.

Om bössan ej dödar, skall man dra vitlök genom bössipan.

Möter man häst, när man är ute på jakt, betyder det lycka.

Skärtorsdagsmorgen skall man ut på jakt, ty då är det en
trolledag.

Jakthistorier.

Eun gång nar Jonas Agust å ja va ude å jaga, så rätt va da
va, så sad dar eun hare framfor voss. Agust la an å skåd,
men nar skåded hade gåed så va dar ingen hare. Då titta
Agust på bössan, å då va piban bled allideles vid, da så ud
som rimfröst. Agust dro näven längs ad piban, å så sa han:
"Fi fär i faen, jasä da va eun sådan hare!" Da konsttega va
ad ja hade min hon mä, å han färnam ingen hare. En kan väl
veda, om da hade vaed eun rektega hare så hade honnen luttad
han lajnt ingen vi säe hanom.

4884

Skäded ud en orm å bössan da haja gjort eun gång.

Eun gång nar vi va ude å hösta så lå dar eun orm i gräjsed.

Ja to å hälde han mä strögspänen, åsä sa ja te pågen: Spring hem ätte bössan. Na pågen va kommen mä bössan så skulle vi ha han ing i piban, men han vele inte te å börja mä. Han va arega som bara faen, han snodde se å bed i strögspänen, men tesist nar han färnam ad da inte ble nän annan rå, så kröb han liaväl ing i bössepiban. Då va ja kvecka å feck bössan i väred å brände å. Var han flö hän, ja da ved ja då inte, vi sä då aldri mar å han, kanse han kom aldri nar igen.

Men da dära da å faled, så ska en inte gjöra.

Berättaren försäkrade upprepade gånger, att han ej trodde på sådan vidskepelse.

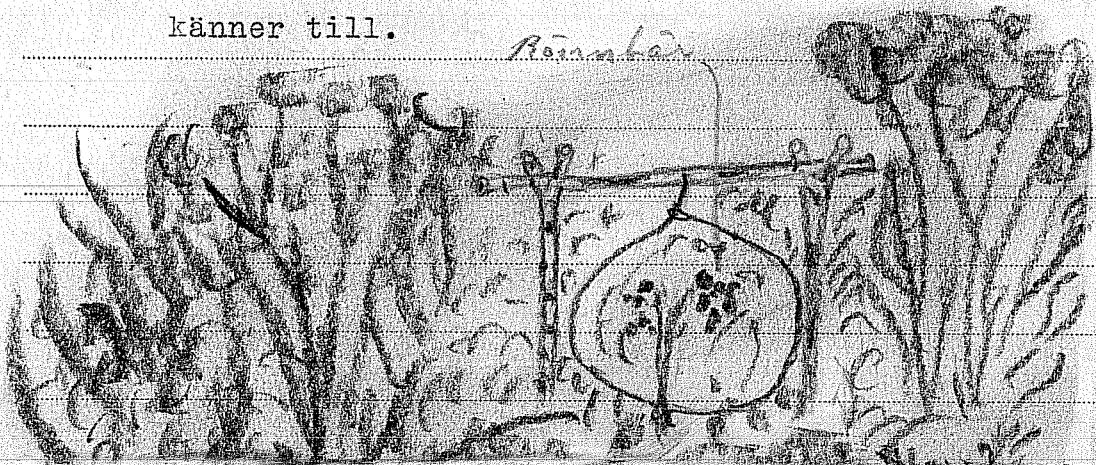
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

4884

En snara, som man skall fånga fågeli, skall göras av mörk
tråd. En snara, som man skall fånga hare i, skall göras av
messingstråd. Dessa snaror skola ställas upp där viltet går
fram, vilket den erfärne jägaren och skogsmannen mycket väl
känner till.

Rönnbäck

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

6